

Audit Report Writing - Fraud Case

การเขียนรายงานการตรวจสอบทุจริต

วันที่ 9 พฤษภาคม 2566

จัดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

จุฑารัตน์ ลอยโคกสูง
กลุ่มตรวจสอบภายใน

สัญญาณบ่งชี้การทุจริต (Symptoms of Fraud)

1) บ่งชี้จากเอกสาร (A document symptom)

เป็นการปลอมแปลงข้อมูลบัญชี
เพื่อปกปิดการทุจริต การเก็บรักษา
บัญชีสองเล่มเพื่อการกระทบยอดกัน
เป็นต้น

2) บ่งชี้จากการใช้ชีวิตประจำวัน (A lifestyle symptom)

คือการเพิ่มขึ้นที่อธิบายไม่ได้
ถึงสถานะทางสังคมของพนักงาน
หรือระดับของการบริโภค

3) บ่งชี้จากการแสดงพฤติกรรม (A behavioral symptom)

คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ที่รุนแรงของพนักงาน อาจบ่งชี้ว่า
มีการทุจริต ความรู้สึกผิดและรูปแบบ
อื่น ๆ ของความเครียดที่เกี่ยวข้องกับ
การกระทำผิดและปกปิดการฉ้อโกง
อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมที่เห็นได้ชัด

ตัวชี้วัดความเป็นไปได้ของการทุจริต

(Some Indicators of Possible Fraud)

- 01 ขาดการหมุนเวียนของพนักงานในตำแหน่งที่ละเอียดอ่อน
เช่น การจัดการเงินสด
- 02 การรวมกันของหน้าที่งานที่ไม่เหมาะสม
- 03 ความไม่ชัดเจนของสายบังคับบัญชา และหน้าที่งานที่รับผิดชอบ
- 04 พนักงานที่ปฏิเสธที่จะใช้วันลา
หรือปฏิเสธการสนับสนุนในงาน
- 05 การควบคุมที่จัดทำขึ้นไม่ได้นำมาใช้อย่างสม่ำเสมอ
- 06 มีอัตราการหมุนเวียนงานที่สูงในตำแหน่งหัวหน้างาน
ด้านการเงินและบัญชี
- 07 ใช้การจัดหาจากแหล่งเดียวมากเกินไปหรือไม่ยุติธรรม
- 08 ข้อกำหนดของสัญญาวัสดุในรูปแบบที่เกิดขึ้นจริงนั้น
แตกต่างจากข้อกำหนดในคำขอราคาเสนอ

การสืบสวนการทุจริต

การสืบสวนการทุจริต หมายถึง การตรวจสอบที่ออกแบบเพื่อสืบค้นข้อบ่งชี้ของการทุจริตในเชิงรุกในกระบวนการหรือรายการเหล่านั้น ที่ซึ่งการวิเคราะห์ได้บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงของการทุจริตที่สำคัญเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งหมายถึงการสืบสวนเริ่มขึ้นเมื่อมีการยกประเด็นเรื่องความล้มเหลวของการควบคุมหรือสงสัยว่ามีการกระทำผิดขึ้นในองค์กร ข้อสงสัยอาจจะเป็นผลมาจากกระบวนการร้องเรียนอย่างเป็นทางการ หรือการแจ้งข่าวที่ไม่เป็นทางการ หรือจากการตรวจสอบ

การสืบสวนการทุจริต ประกอบด้วย

- การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดเฉพาะเรื่อง และการดำเนินการปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานที่จำเป็นต่อการพิจารณาว่าการทุจริตหรือไม่

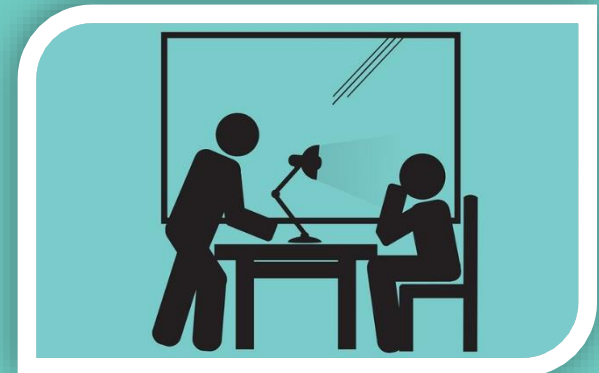
- มีการสูญเสียหรือความเสียหายที่เกิดจากการทุจริตเป็นจำนวนเท่าไร

- มีใครที่เกี่ยวข้องบ้าง และแบบแผนการทุจริตเกิดขึ้นได้อย่างไร ผลจากการสืบสวนที่สำคัญก็คือ ผู้บริสุทธิ์ได้ถูกทำให้หลุดพ้นจากข้อสงสัยได้

แผนการสืบสวนการทุจริต ควรพิจารณาถึงวิธีการ ดังนี้

สิ่งที่ผู้ตรวจสอบ ภายในควรทำ

01

Consider the potential for fraud risk

พิจารณาความเสี่ยงในการทุจริต

02

Have sufficient knowledge of fraud

มีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับการทุจริต (ทำให้องค์กรบรรบวัตถุประสงค์ สามารถ
ประเมินทุจริตได้ สามารถสังเกตได้)

03

**Be alert to opportunities that could
allow fraud**

มีการแจ้งเตือนว่าจะมีโอกาที่อาจทำให้เกิดการทุจริต

04

**Evaluate the indicators of fraud
and decide**

ประเมินตัวชี้วัดของการทุจริตและตัดสินใจ

05

**(if appropriate) recommend
and investigation**

แนะนำให้มีการสอบสวน (หากเหมาะสม)

การจัดทำรายงานการตรวจสอบทุจริต

การตรวจสอบปกติ และ การตรวจสอบทุจริต

องค์ประกอบของรายงาน	การตรวจสอบปกติ	การตรวจสอบทุจริต
ข้อเท็จจริง (Condition)	➤ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบปกติได้มาจาก •• การสุ่มตัวอย่างเอกสารตามขอบเขตที่กำหนด •• การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง	➤ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบทุจริตได้มาจาก •• การเก็บหลักฐานเพื่อพิสูจน์ผู้กระทำผิด หรือเพื่อใช้ในการยืนยันในชั้นศาล •• การสอบปากคำผู้ที่กระทำผิด/ผู้รู้เห็น/พยาน
เกณฑ์ (Criteria)	➤ กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ➤ กฎเกณฑ์หน่วยงานกำกับ	➤ กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ➤ กฎเกณฑ์หน่วยงานกำกับ ➤ ประมวลกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา
สาเหตุ (Cause)	➤ คน ➤ ระเบียบ ➤ ระบบ	➤ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ ➤ โอกาส ➤ เหตุผลสนับสนุน
ผลกระทบ (Effect)	➤ ที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน	➤ ที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน
ข้อเสนอแนะ (Recommendation)	➤ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ➤ การดำเนินงาน สร้างมูลค่าเพิ่มให้องค์กร	➤ ข้อเสนอแนะในการปิดโอกาสในการทุจริต ➤ ข้อเสนอแนะในการสืบสวน ➤ ข้อเสนอแนะในการติดตาม/บรรเทาความเสียหาย